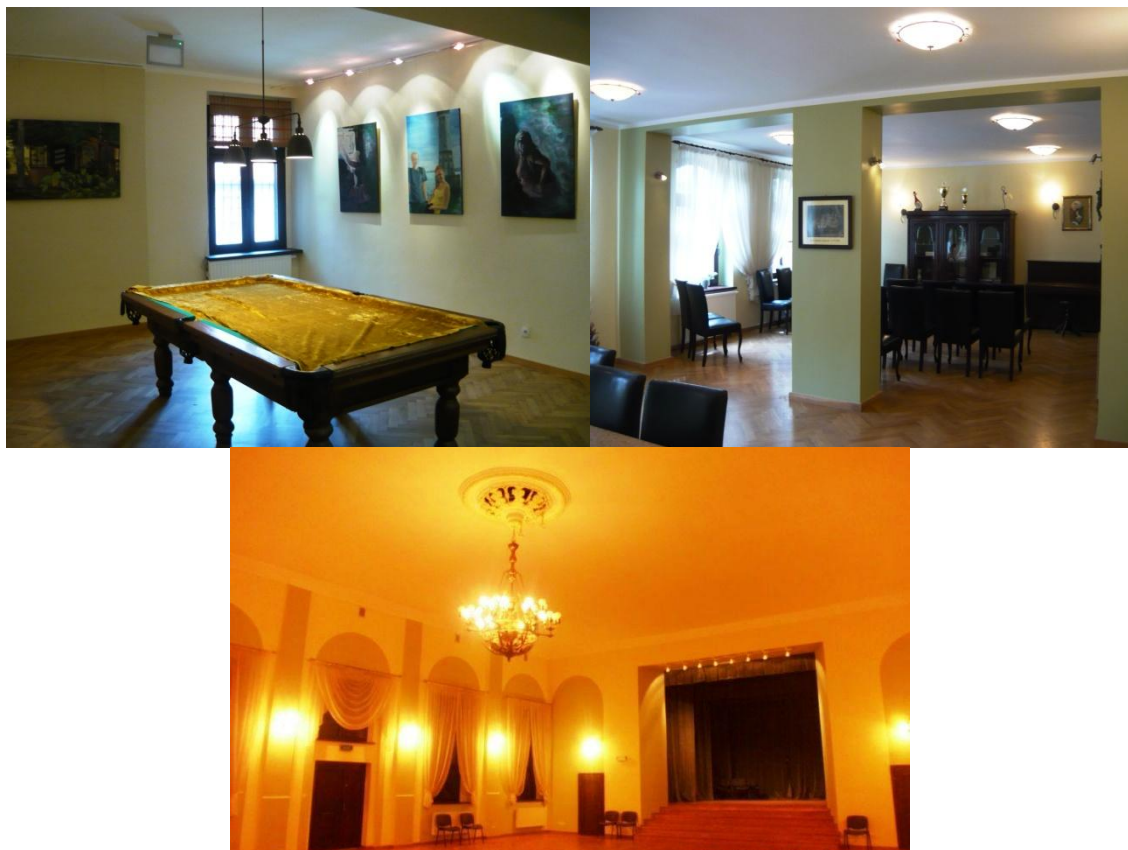

PAWŁUS

PAWŁOWSKI NEWS

nr 24 V 2013

WIELKIE OTWARCIE DOK-u !

- Historia DOK-u
- Patronowie pawłowskich ulic – Jan Łaski
- Savoir-vivre w sporcie
- Historia *Lutni* cz. V
- Ekozakątek – drzewa
- Ekosprzątanie – olej roślinny
- DOK zaprasza – imprezy majowe

Remont w DOK-u zakończony!

Czy mieszkańcy Pawłowa zastanawiali się kiedyś, gdzie znajduje się umowne „centrum” naszej dzielnicy? Można by pokusić się o stwierdzenie, że jest to właśnie Dzielnicowy Ośrodek Kultury. To miejsce godne centrum, tym bardziej po generalnym remoncie! O nowym obliczu DOK-u rozmawiam z jego kierowniczką - panią Asią Chmiel.

Pani Asiu, gratulujemy ukończenia remontu w DOK-u i razem z innymi cieszymy się tymi zmianami! Wygląda tu teraz jeszcze lepiej!

Ja również cieszę się z remontu, bo faktycznie wszystko zostało tutaj zmienione. Cieszy mnie również to, że przez cały czas trwania prac udało nam się kontynuować pracę ośrodka. 9 maja nastąpi więc otwarcie symboliczne, bo nie było, na szczęście, takiej sytuacji, że musieliśmy DOK zamknąć.

A co dokładnie zostało wyremontowane?

Remont przeprowadziliśmy w trzech etapach. Pierwszy etap realizowany przez firmę Butrago, to likwidacja szkód górniczych, drugi etap (firma Albud) - to remont dużej sali, łazienek i zaplecza, a trzeci i ostatni etap (firma Ominix) - to prace wykończeniowe we wszystkich pomieszczeniach u góry, na korytarzu i w sali kameralnej, gdzie powstała prawdziwa galeria obrazów. Mnie osobiście mnóstwo satysfakcji sprawiło zamontowanie pieca ceramicznego i zorganizowanie prawdziwej pracowni ceramicznej.

Skąd pochodziły środki na sfinansowanie remontu?

Mogliśmy zrealizować projekt głównie dzięki uprzejmości i naprawdę dużemu zaangażowaniu władz miasta. Część prac (likwidujących szkody górnicze) wykonała kopalnia.

Czy korzystała Pani z rad dekoratorów bądź innych specjalistów od wystroju? Czy też aranżacja wnętrza jest Pani pomysłem?

Projekt był robiony przez architekta na zlecenie Urzędu Miejskiego, natomiast wiele rzeczy zostało zmienionych i dosto-

sowanych do naszych wspólnych potrzeb. Konsultacjami służył mi też p. Antoni Cygan, rektor Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

Powiedzmy, że to, co teraz możemy oglądać, to efekt końcowy zaproponowanego projektu, długich i konstruktywnych dyskusji z wykonawcami i owoc naszych samodzielnych poszukiwań.

Czy są jeszcze jakieś plany remontowe?

Zawsze jest jeszcze coś do zrobienia. Niewątpliwie najpoważniejszym problemem jest remont elewacji. To stale spędza mi sen z powiek.

Jakie następne wyzwania stoją przed kierownictwem DOK-u?

Z zakresu prac remontowych - to niewątpliwie właśnie ta elewacja, bardzo chciałabym, by DOK równie pięknie prezentował się z zewnątrz. Ale najważniejszym zadaniem dla mnie jest to, aby dalej pawłowianie i nasi Goście dobrze się tutaj czuli. Jesteśmy ośrodkiem środowiskowym w dobrym tego słowa znaczeniu. Współpraca z lokalnymi instytucjami, dobre kontakty z mieszkańcami, tymi dużymi i małymi, to niewątpliwie nasza największa siła.

Rozumiem, że jest Pani zadowolona z efektów remontu?

Tak, bardzo. I z efektów i, nie ukrywam, z faktu, że mamy go już za sobą 😊

Isia

Jak Skoludek zmienił się w DOK...

Kiedyś w budynku był zajazd Pawła Skoludka – karczma, restauracja i ogród.

Po wojnie opiekę nad budynkiem przejęła kopalnia Walenty Wawel i powstał tu Ośrodek Kultury, miejsce spotkań mieszkańców dzielnicy, siedziba licznych organizacji.

W latach siedemdziesiątych obiekt przeszedł we władanie kopalni Zabrze – Bieleszowice.

W 1990 roku budynek przekazano gminie Zabrze. Wtedy był on jednak niewykorzystany.

W 1992 roku ukonstytuowała się Rada Dzielnicy, która ponownie postanowiła uruchomić ośrodek. Przeprowadzono potężny remont, wymianę ogrzewania, okien i schodów. Ośrodek reaktywował działalność pod kierownictwem p. Eleonory Jaworek.

W 1993 roku uchwałą Rady Miejskiej złożono statut Dzielnicowego Ośrodka Kultury.

18 grudnia 2000 Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Pawłowie stał się częścią Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrzu.

Ważne wydarzenia i osiągnięcia

Trudno jednoznacznie wskazać najważniejsze imprezy w Ośrodku. Nie wiadomo, czy należałoby posłużyć się kryterium ilości widzów, czy też zasięgiem lokalnym.

Do najważniejszych wydarzeń należą: Przegląd Piosenki Religijnej “Pieśnią Chwalmy Pana”, który gromadzi zespoły z różnych miast Śląska, międzyszkolne turnieje piłki plażowej i piłki nożnej oraz międzyprzedszkolne turnieje tańca i konkursy piosenek. Ale równą popularnością cieszą się imprezy skierowane do mieszkańców Pawłowa - Festiwal Piosenki Angielskiej, dzielnicowe festyny, lokalne konkursy czy wystawy, spektakle dla naj-

młodszych przygotowywane przez dorosłych mieszkańców naszej dzielnicy, zorganizowany wypoczynek w czasie ferii i wakacji dla dzieci.

Równie niełatwo jest wskazać nasze największe osiągnięcia. Sukcesem, z którego cieszymy się najbardziej, jest przyjazna atmosfera w Ośrodku i mury pełne ludzi – tych najmłodszych, trochę starszych i seniorów Dzielnicy. Cieszymy się, że dzięki bogatej ofercie zajęć możemy zapewnić im rozwój i rozrywkę.

Prężna współpraca z lokalnymi instytucjami jest dowodem na wyjątkową integrację mieszkańców naszej dzielnicy.

Restauracja Pawła Skoludka

Patroni Pawłowskich ulic

Jan Łaski
(1456-1531)

Był arcybiskupem gnieźnieńskim i prymasem Polski w latach 1510-1531; kanclerz wielki koronny,

sekretarz królewski, polityk i kodyfikator prawa. Był jednym z najwybitniejszych polityków i mężów stanu I Rzeczypospolitej.

Święcenia przyjął w 1471. W 1490 był już sekretarzem królewskim i brał udział w misjach dyplomatycznych do Rzymu, Flandrii i Egiptu. W 1506 wydał tzw. Statut Łaskiego – pierwszą w historii kodyfikację prawa polskiego. W 1513 przyjechał do Rzymu na Sobór laterański V, gdzie przedstawił plan krucjaty europejskiej przeciwko imperium osmańskiemu i Wielkiemu Księstwu Moskiewskiemu. Twardo zwalczał luteranizm, zalecając stosowanie sankcji karnych, grożąc odstąpieniem klątwą i utratą dóbr, wprowadził cenzurę książek i przywrócił inkwizycję. Walczył też z prawosławiem, napisał traktat *De Ruthenorum nationibus eorumque erroribus* (O Rusinach i ich błędach).

20 lutego 1530 w katedrze wawelskiej ukoronował *vivente rege* młodego Zygmunta II Augusta na króla Polski.

Na swoim dworze zgromadził wielu uczonych i artystów, korespondował z Erazmem z Rotterdamu. Próbował reformować szkolnictwo i Akademię Krakowską. W Rzymie miał swój dom, w którym mieszkało wielu wysyłanych przez niego za własne pieniądze polskich stypendystów. Był największym mecenasem sztuki wśród prymasów XVI w. Wzniósł m.in. w stolicy archidiecezji dwór/rezydencję biskupią, położoną na południe od katedry, niesłusznie dziś nazywaną zamkiem.

Rok 2006 został ogłoszony Rokiem Jana Łaskiego.

malaga

Savoir-vivre w sporcie

Za oknem coraz cieplej, coraz bardziej słonecznie i zielono. Czas najwyższy wyjść z domu i poruszać się, by przypomnieć zastanym podczas zimy mięśniom, jak przyjemny może być sport, szczególnie na świeżym powietrzu. Warto jednak pamiętać, że również tu obowiązują nas pewne zasady...

Savoir-vivre w sporcie to tylko środowiskowa wersja klasycznego savoir-vivre. Wyrasta on z ideałów olimpizmu, których fundamentem jest szlachetność i sprawiedliwość, a z tego wynika zasada równości szans i uczciwości w walce.

Główna i chyba najważniejsza z zasad, to zasada **fair play**, która opiera się na następujących regułach:

1. Reguła równości zewnętrznych warunków walki w chwili jej rozpoczęcia;
2. Reguła świadomej rezygnacji z szansy nieuczciwego zwycięstwa;
3. Reguła dobrowolnego podporządkowania się tradycji i przepisom walki;
4. Reguła szacunku dla przeciwnika.

Warto zwrócić uwagę na to, że realizacja tej ostatniej reguły następuje przez realizację wskazań etykiety towarzyskiej takich choćby jak te, które związane są z powstrzymaniem się od uzewnętrzniania negatywnych emocji, podanie przeciwnikowi po walce ręki itp. Jeśli skuszeni radosnym świergotem ptaków i przepelnionym słońcem krajobrazem zdecydujemy się na wysiłek fizyczny w parku, lesie, czy też na zewnętrznym boisku, pamiętajmy także o tym, by nie zakłócać wypoczynku innym (również zwierzętom), np. głośną muzyką czy okrzykami, oraz by nie pozostawić po sobie śmieci – savoir-vivre to również ekologia☺.

malaga

Historia muzyką pisana...

Dzieje chóru *Lutnia* – część V

Kolejne wspólne wyjazdy, dalsze i bliższe, trwająca przyjaźń z chórem Zgoda, zmiany w zarządzie... - to tylko nie-liczne wydarzenia z życia Lutni w kolejnych latach jej działalności...

W 1998 roku chór *Lutnia* kolejny raz wybrał się w daleką podróż. Tym razem do... Francji. Tam zwiedził Paryż, Monaco, Monte Carlo oraz Lourdes, gdzie swoim śpiewem wypełnił jedną z kaplic bazyliki pod wezwaniem św. Michała. Rok później chór wyjechał na „wspólne wczasy” do Białki Tatrzańskiej. Był to bardzo szczególny wyjazd, bo chórzyści postanowili zabrać na ten wyjazd całe swoje rodziny. Oj, ile było tam dzieci...wspólne zabawy, konkursy, biesiadowanie.

Kolejnym ważnym wydarzeniem w dziejach Lutni było odśpiewanie Pasji wg świętego Mateusza w parafialnym kościele w Pawłowie. Był to jeden z elementów uświetniających poświęcenie obrazów przedstawiających Drogę Krzyżową, autorstwa Antoniego Cygana. Starsi chórzyści i byli członkowie po dziś dzień posiadają

nagranie Pasji, ponieważ, jak podkreślają, było to ważne przedsięwzięcie w działalności chóru.

W 2001 roku z funkcji prezesa zrezygnowała Krystyna Cygan, do czasu zebrania sprawozdawczo-wyborczego tę rolę pełniła Kazimiera Trombała i to ona w 2002 roku na walnym zebraniu została wybrana na prezesa chóru i tę funkcję pełni po dziś dzień.

W tym okresie chór nieprzerwanie uświetniał uroczystości kościelne, takie jak Pierwsza Komunia Święta, bierzmowanie, wizytacje biskupa, Boże Ciało, odpust parafialny, pasterka. Nie mogło również zabraknąć koncertów pieśni pasyjnych, Maryjnych oraz wspólnego kolędowania, nie tylko w pawłowskiej parafii, ale również w innych kościołach, gdzie spotykały się chóry, aby wspólnie śpiewać kolędy. Jednak działalność chóru nie ograniczała się jedynie do wykonywania pieśni o tematyce sakralnej. *Lutnia* bardzo chętnie brała udział w koncertach dla seniorów w naszym mieście, dla władz miasta, zjazdach chórów i orkiestr oraz w różnych innych spotkaniach okolicznościowych.

Umacnia się także przyjaźń z chórem *Zgoda* z Trzyńca. Wiosną *Lutnia* jedzie do Czech, natomiast na zakończenie lata to chór *Zgoda* jest goszczony przez nasz pawłowski chór, i tak od wielu, wielu lat...

Emilka

Ekozakątek

Ile drzew, tyle historii

Drzewa są naturalnym elementem polskiego krajobrazu, bez względu na to w jakiej części kraju się znajdujemy. Rośliny spełniają bardzo ważną rolę w środowisku naturalnym, odpowiadają bowiem za produkcję tlenu. Drzewa od wieków wykorzystywane są przez człowieka nie tylko jako ważne źródło pokarmu, czyli owoców, ale również w celach opałowych, do produkcji mebli czy papieru. W dawnych czasach drzewa stanowiły także element różnego rodzaju wierzeń, ludzie przypisywali poszczególnym gatunkom magiczne właściwości.

Kołki wystrugane z drewna **topoli** stanowiły narzędzie wykorzystywane do walki z wampirami. Tylko wbicie drewnianego kołka w serce potwora było w stanie pozbawić tę krwiożerczą bestię tchnienia.

Z kolei **cis**, ze względu na swoje trujące właściwości, od dawien dawna uważany był za symbol złej wróżby. Trucizna pozyskiwana z tego drzewa wykorzystywana była m.in. do zatruwania grotołów strzał, z drewna zaś wytwarzano łuki. Cis jest drzewem, które zostało poświęcone zmarłym, z tego względu często sadzono je na cmentarzach.

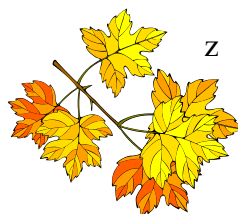

Dęby to drzewa występujące w wierzeniach bardzo wielu ludów. Dla wielu z nich **dąb** był świętym drzewem zamieszkiwanym przez bóstwa. Specjalne witki sporządzone z gałązek **brzozy** służyły dawniej do przepędzania złych duchów oraz do karania niegrzecznych dzieci, wierzone bowiem, że brzoza to drzewo, które leczy zarówno ciało, jak i duszę. Samotnie rosnące drzewa, w tym właśnie brzozy, uznawane były za miejsca

pochówku różnego rodzaju grzeszników. Wierzone również, że z powodu tego, iż ludzie Ci nie zostali pochowani w poświęconej ziemi, w drzewie zamiast soków życiowych płynie krew zmarłego.

Wiele ukrytych właściwości posiadała **leszczyna**. Podobno z pomocą tego drzewa można znaleźć wodę czy ukryte skarby, a laska wystrugana z tego drzewa miała podobno umiejętność wskazywania przestępców.

Dobrym sposobem na pozbycie się myszy było rozsypanie w domu liści **olchy**. Poza tym wierzone, że olcha jako drzewo wzmaga zdolność jasnowidzenia.

Do drzew związanych z pochówkiem człowieka należały przede wszystkim **klon** i **sosna**. Na wygładzonej i niemalowanej, klonowej desce układano umierających, którzy mieli się udać do królestwa zmarłych. Z kolei do przygotowywania stosów pogrzebowych w Polsce najczęściej wykorzystywano drewno sosnowe. Ponadto we wsiach na obszarze wielkopolski do dziś panuje przekonanie, że o sen wieczysty najłatwiej w sosnowych trumnach.

Modrzew to drzewo, które było otaczane czcią i miłością przez Słowian. Według wierzeń jest to drzewo poprawiające humor, przywracające wiarę, dodające sił witalnych, kojarzone z młodością i urodą.

Ze względu na mnogość zarówno wierzeń, jak i gatunków drzew, trudno wymienić wszystkie magiczne właściwości jakie przypisywane są drzewom. Nie ulega jednak wątpliwości, że magiczne właściwości drzew, to temat niezwykle ciekawy, któremu warto poświęcić dłuższą chwilę.

martylajdka

Na podstawie artykułu *Ludowe wierzenie: Magiczna moc drzew* w opracowaniu Aleksandry Szymańskiej

Ekoporady

Oleje roślinny – nie tylko winowajca tłustych plam

Oleje i oliwa w kontekście sprzątania są wbrew pozorom nie tylko winowajcami tłustych plam. Możemy spokojnie wykorzystać je również do sprzątania mieszkania. Oleje roślinne lub oliwa rozpuszczają brud, zmniejszają zadrapania i niedoskonałości różnych przedmiotów oraz doskonale nawilżą drewno. Jak to możliwe? Sprawdźmy.

1. **PATLENIE ŻELIWNE** wyczyścimy przygotowanym specjalnie dla nich z oleju i soli koszernej peelingiem. Składniki należy dokładnie wymieszać i trzeć nimi brudne naczynia. Pozostawiamy na kilkanaście minut, po czym ponownie wyczyścimy. Na koniec myjemy wyczyszczone naczynia jak zwykle.
2. **FARBA NA DŁONIACH** to wielkie wyzwanie. Aby się jej pozbyć pocieramy zabrudzone miejsca olejem lub oliwą, żeby je natłuścić. Po chwili myjemy dłonie. Farba powinna od razu „zniknąć”.
3. **SKÓRZANE BUTY** przecieramy wilgotną gąbką, by pozbyć się kurzu. Następnie nakładamy odrobinę oleju roślinnego na czystą, miękką szmatkę i polerujemy buty. Będą się lśniły jak nigdy, a wszystkie ryski znikną.
4. **MEBLE RATTANOWE I WIKLINOWE.** Aby zapobiec ich wysuszeniu i pękaniu delikatnie nacieramy je olejem roślinnym lub słonecznikowym od czasu do czasu polerując czystą szmatką. Można też najpierw lekko podgrzać olej, aby łatwiej się nim posługiwało.
5. **STAL NIERDZEWNA.** Wszystkie wykonane z niej przedmioty nabiorą niesamowitego blasku, jeśli wypolerujemy je miękką szmatką z odrobiną oleju roślinnego.
6. **MEBLE DREWNIANE** wymagają wyjątkowej pielęgnacji. Mieszając dwie szklanki oliwy lub oleju roślinnego z sokiem z jednej cytryny możemy przygotować swój własny fornir. Nakładamy odrobinę mieszanki na czystą, miękką szmatkę i polerujemy meble. Dzięki temu nadamy im piękny połysk, a rysy znikną lub przynajmniej staną się dużo mniej widoczne.

malaga

Czy wiesz, że...?

- Niemożliwe jest polizanie swojego łokcia.
- Budowa ciała świni uniemożliwia jej spojrzenie w niebo.
- Motyle smakują nogami.
- Sum ma więcej niż 27000 kubków smakowych.
- Strusie oko jest większe niż jego mózg.
- Zapalniczkę wynaleziono przed zapalkami.
- Słonie są jedynymi zwierzętami, które nie potrafią skakać.
- Kwakanie kaczki nie powoduje echa i nikt nie wie dlaczego.
- W swoim życiu, we śnie zjadasz około 70 insektów i 10 pajaków.
- Ponad 70% osób, które to czytają będą próbować polizać swój łokieć ☺

malaga

Podziękowania

Pracownicy Dzielnicowego Ośrodka Kultury składają szczególne podziękowania:

Pani Prezydent Miasta Zabrze, pani **Małgorzacie Mańce-Szulik**,
za umożliwienie realizacji kompleksowego remontu, wsparcie i życzliwość;

Wydziałowi Inwestycji i Remontów Urzędu Miejskiego

za pomoc i zaangażowanie w procedury remontowe;

Dyrekcji Kopalni Bielszowice za owocną współpracę,

Firmom Butrago, Albud i Omnix

za solidne i terminowe wykonanie prac remontowych;

Radnemu Krystianowi Jonecko za wszechstronną pomoc i radę;

Panu Rektorowi Antoniemu Cyganowi za konsultacje projektowe;

Wszystkim mieszkańcom Pawłowa i byłym Ośrodka

za wyrozumiałość i cierpliwość w trudnych remontowych czasach 😊

W maju DOK zaprasza:

- **9 maja** godz. 16.00 – uroczyste otwarcie DOK-u po remoncie
- **16 maja** godz. 10.30 – Międzyprzedszkolny Przegląd Tańca „Tańczyć każdy może”
- **25 maja** godz. 18.00 – projekcja filmu „October Baby” w ramach Dnia Matki. Film jest oparty na faktach, jednak historia głównej bohaterki, Gianni Jessen, jest tak niebywała, że gdyby powstała tylko w głowie filmowców, nikt by nie uwierzył, że jest prawdziwa. Mimo trudnego i bolesnego tematu, reżyser kreuje wzruszającą historię o macierzyństwie, miłości i przebaczeniu.
Organizatorzy: Ruch Światło-Życie, Rada Dzielnicy.
- **27 maja** godz. 13.00 – Festiwal Piosenki Dziecięcej „Śpiewająca Podstawówka”
- **21 maja** godz. 17.00 – warsztaty artystyczne „Matka i córka”